

Warszawa,¹⁹ sierpnia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Janusz KOCHANO WSKI

RPO-R-071-10/08

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
AL Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Jan Vincent - Rostowski
Minister Finansów

Niecham Panu Ministerowi.

Uprzejmie informuję, że do Rzecznika napływają sygnały o planach Ministerstwa Finansów zmniejszenia w 2009 roku budżetu na cele obronne poniżej 2%. Budzą one niepokój o możliwość naruszenia przez Radę Ministrów konstytucyjnego prawa obywateli do bezpieczeństwa.

Chciałbym w związku z tym zauważyć co następuje:

Zasada utrzymania wskaźnika na wydatki obronne na stałym poziomie umożliwi realne, oparte na przewidywanym w długiej perspektywie budżecie MON, wieloletnie programowanie transformacji sił zbrojnych stosownie do przyszłościowych potrzeb i wymagań (modernizacji technicznej, reform strukturalnych, doskonalenia sprawnościowego). Jest to jeden z podstawowych wymogów prawidłowego rozwoju sił zbrojnych, przestrzeganych w innych państwach o nowoczesnych armiach. Inaczej, powrócilibyśmy do sytuacji z lat 90, kiedy wojsko reformowane było doraźnie, wedle corocznie ustalanego budżetu, co powodowało marnotrawienie wysiłków i nakładów oraz znaczne opóźnienia w stosunku do rozwoju sił zbrojnych w innych państwach.

Reguła stałego wskaźnika jest najlepszym sposobem wyrażania przez państwo swojego podejścia do bezpieczeństwa. Pokazuje jaką cenę za swoje bezpieczeństwo może i jest gotowe płacić. Świadczy o jego przewidywalności, dokumentuje zdolność do realizacji deklaracji politycznych i jest skutecznym środkiem budowy zaufania w społeczności międzynarodowej umacniającym pozycję państwa w środowisku bezpieczeństwa. To wymierne świadectwo zdolności do zaspokajania potrzeb bezpieczeństwa wynikających z oceny wyzwań, zagrożeń i ryzyk. Przypomnę, że ustanowienie tej reguły pozwoliło znacząco umocnić pozycję Polski w NATO i w regionie - wycofanie się z niej niewątpliwie pogorszy stan

rzeczy, co wobec skomplikowanej sytuacji za naszą wschodnią granicą może mieć negatywne implikacje dla naszego bezpieczeństwa.

Zmniejszenie tego wskaźnika mogłoby podważyć wiarygodność Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim oraz wpłynąć na zmniejszenie się zdolności obronnych NATO w sytuacji, w której uzgodniliśmy z Sojusznikami utrzymanie wydatków obronnych na poziomie 2% jako podstawę do długoterminowego planowania obronnego w ramach Sojuszu. Wycofanie się z tych ustaleń oprócz konsekwencji politycznych oznaczałoby zmniejszenie sojuszniczych zdolności obronnych, które stanowią jedną z podstawowych gwarancji narodowego bezpieczeństwa Polski.

Ewentualne zmniejszenie, w proporcji do całości budżetu, wydatków na obronność może znacząco zmniejszyć możliwość przeprowadzenia planowanej profesjonalizacji wojska. Spowoduje konieczność zweryfikowania dotychczasowych założeń; co do wielkości sił zbrojnych, tempa ich modernizacji technicznej oraz terminów realizacji, które nawet przy obecnym poziomie nakładów mogą być bardzo trudne do realizacji.

Ponadto zmniejszenie wskaźnika wydatków na obronność poniżej 2% mogłoby stworzyć znaczące utrudnienia uzyskania pomocy od USA, z uwagi na próg formalny, którego przekroczenie jest wymagane przez amerykański kongres podczas rozpatrywania programów pomocowych.

Należy mieć na uwadze fakt, że wydatki Polski na obronność w porównaniu z innymi krajami europejskimi NATO są o około połowę mniejsze w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz około jedną trzecią mniejsze w przeliczeniu na jednego żołnierza. Dalsze ich ograniczanie negatywnie odbije się na wyszkoleniu, wyposażeniu i bezpieczeństwie żołnierzy realizujących zadania na rzecz bezpieczeństwa w kraju i poza jego granicami.

Działając na podstawie art. 14 pkt 2 w zw. z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) proszę o rozważenie powyższych argumentów i zajęcie stanowiska.

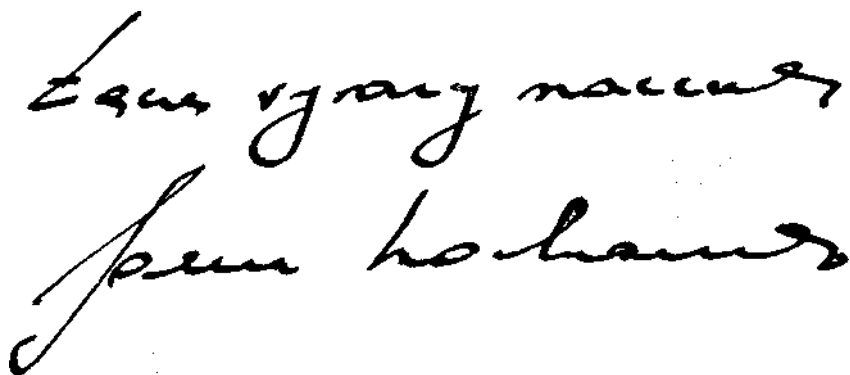
Będę wdzięczny Panu Ministrowi za poinformowanie o podjętych decyzjach w przedmiotowej sprawie.

Do wiadomości:

Pan

Bogdan Klich

Minister Obrony Narodowej

Leszek Cichy